

R

SOAIDS

Ouders en seksuele opvoeding

Marianne Cense (Rutgers), Alicia Euwema (SANL) & Chamid Sulchan (GGD Amsterdam)

Workshop programma

- Wat gaan we doen en met wie zijn we hier?
- Praten met kinderen en jongeren over seksualiteit: hoe doen ouders dat?
- Resultaten ons onderzoek onder ouders
- Tools voor seksuele opvoeding

SOAIDS
Nederland

Praten met kinderen en jongeren over seksualiteit

SOAAIDS
Nederland

Onderzoek

Opzet

Doel: inzicht bieden in behoeften/waarden en praktijken van seksuele opvoeding van ouders om nieuwe inclusieve materialen/campagne te ontwikkelen.

Kwalitatief onderzoek om meer begrip te krijgen voor ouders, waaronder ook nadrukkelijk ouders met weerstand; wat er speelt en wat er nodig is.

Participatief onderzoek: vier co-onderzoekers: Charifa Zemouri, Assia Nait Kassi, Chamid Sulchan, Anne Nales.

Methode: focusgroepen was plan, maar meeste ouders wilden 1-op-1 interview.

Onderzoeksgroep: 53 ouders

53 ouders (36 moeders/17 vaders) geïnterviewd met kinderen tot 18 jaar, met een focus op ouders met kinderen van 4 tot 13 jaar (36 ouders).

- Religie: 32 van de 53 ouders in onze steekproef waren religieus: 23 moslim, 7 christelijk, 1 joods, 1 hindoe.
- Kind met beperking: 12 ouders hadden een kind met speciale behoeften.
- Migratieachtergrond: 32 ouders: 11 Marokkaans, 4 Surinaams, 4 Turks, 4 Indonesisch, 2 Caribisch, 2 Egyptisch, Israelisch, Tunesisch, Somalisch, Sri Lanka, Duits, Brits.
- Platteland: 16 ouders.

Een kleine quiz....

Welke twee waarden denk je dat ouders héél belangrijk vinden in seksuele opvoeding?

1. Ze willen dat hun kind zich goed leert gedragen en weet wat er gaat gebeuren in hun lichamelijke ontwikkeling.
2. Ze willen dat hun kind veilig is en meer zelfvertrouwen krijgt.
3. Ze willen dat hun kind anderen geen pijn doet en dat het voorzichtig is.

Welke twee waarden denk je dat ouders héél belangrijk vinden in seksuele opvoeding?

1. Ze willen dat hun kind zich goed leert gedragen en weet wat er gaat gebeuren in hun lichamelijke ontwikkeling.
2. Ze willen dat hun kind veilig is en meer zelfvertrouwen krijgt.
3. Ze willen dat hun kind anderen geen pijn doet en dat het voorzichtig is.

Waarden van ouders in seksuele opvoeding

- **Veiligheid en weerbaarheid**
- **Eigenwaarde**
- **Respect voor anderen**
- **Gelijkheid en gelijkwaardigheid**

Waarden van ouders in seksuele opvoeding

- **Vrijheid, positieve seksuele beleving en openheid**

We willen dat ze veel vrijheid en zelfstandigheid ervaren en op dit onderwerp, dat ze zich ook vrij voelen. (Nederlands Indische vrouw, 45 jaar, atheïst)

- **Waarden en regels van geloof volgen, waaronder seksuele moraal**

Ik heb het ook met mijn kind over seksualiteit maar ook over religie van: wat is wel... Nog wel in kindertaal, want ze is nog maar zes, dus ik heb het niet echt over geslachtsgemeenschap, maar wel van: oké, wij zijn moslims, dus het kan zijn dat bepaalde dingen bij anderen wel of niet acceptabel zijn en bij ons er gewoon anders uitzien. Dat ze dat al meekrijgt. (Marokkaanse vrouw, 40 jaar, moslim)

Ouders en seksuele opvoeding in de huidige samenleving

De wereld is zo veranderd (lacht). Mijn kinderen groeien echt op, op een andere planeet dan ik. (Israelische man, 45 jaar, joods)

Opvoeden in een veranderende samenleving

- De invloed van social media en online omgevingen
- Polarisatie en hardere omgangsvormen
- Conservatiever, preutser of juist te vrij?
- Seksuele dubbele moraal en belang van consent.

Eigen seksuele opvoeding: Thuis

Daar kan ik heel kort over zijn: nul, niks, nee. En dat heeft te maken met de achtergrond, zowel cultuur als geloof. Ja, er werd eigenlijk helemaal niet gesproken over relaties of seksualiteit. Er werd eigenlijk heel kort en bondig altijd gezegd: ‘Dat mag niet en dit mag niet.’ En that’s it, ja. (Indonesische vrouw, 42, moslim)

Deze deelnemers leerden door observaties, oordelen die over anderen werden uitgesproken, begeleiding door broers en zussen,

Impact van eigen ervaringen op opvoeding van kinderen (1)

Positief voorbeeld halen uit eigen opvoeding

Die pa van ons, die zat midden in de samenleving. Hij heeft 35 jaar bij de politie gewerkt, dus hij is niet wereldvreemd, juist eerder het tegenovergestelde. Voor ons was het altijd: wees bewust van waar je vandaan komt, wat je kaders zijn, wees bewust van wat de ander doet en respecteer dat, maar verlies jezelf niet uit het oog. Dat concept, dat is wel hoe ik de opvoeding van mijn dochters vormgeef. (Marokkaanse man, 41 jaar, moslim)

Impact van eigen ervaringen op opvoeding van kinderen (2)

Juist anders willen doen dan eigen opvoeding

Kijk, in mijn jeugd was het kunnen praten met je ouder al best wel moeilijk. Precies, je emoties delen, dit en dat. En vandaar dat ik daar juist heel veel belang aan hecht. Mijn kinderen moeten open en eerlijk tegen mij kunnen zijn, nergens bang voor hoeven te zijn. Ik ben je ouder, weet je, voor mij is het 't belangrijkste dat jullie gelukkig zijn. Weet je, dat is het enige wat telt, serieus. (Turkse vrouw, 39 jaar, moslim)

Impact van eigen ervaringen op opvoeding van kinderen (3)

Invloed van eigen lichamelijke en seksuele ervaringen

Ja, ik heb echt veel te weinig geleerd of meegekregen over relaties en seks überhaupt. Er werd ook niet echt over gesproken, dus het was voornamelijk echt, ja, een no-go. Dat is allemaal als je getrouwd bent. En verder ook nul informatie daarover, zeg maar. Zodanig ook wel dat het, eh, de huwelijksnacht kwam en dat ik gewoon niet wist wat ik moest doen en dat het ook gewoon echt drie maanden niet lukte, omdat ik helemaal black-out had. Dus ik ben echt heel slecht ingelicht. Dus ik plan dat wel heel anders nu bij mijn kinderen. Maar echt eigenlijk heel veel taboe, ja. Het was slecht en vies en that's it, ja. (Marokkaanse vrouw, 33 jaar, moslim)

Opvoeden in religieuze/ideologische kaders

Ouders zoeken naar de beste manier om hun waarden door te geven en tegelijkertijd hun kind voor te bereiden op het leven in de Nederlandse samenleving. Verschillende paden:

1. Voorbereiden op deelname aan de brede Nederlandse samenleving
2. Navigeren tussen twee werelden
3. Afkeren van de normen en praktijken die als schadelijk worden gezien

Dat vind ik toch heel moeilijk nu op dit moment, want als hij thuiskomt en hij zegt: ‘Mama, we hebben Paarse Vrijdag gehad, een jongen zegt dat je homo kunt zijn en de regenboogvlag’ dan gaat een kind denken: ja, maar school is toch goed? Ik leer daar rekenen, ik leer daar schrijven, ik leer allemaal hele goede dingen, maar vanuit huis krijg ik hele andere dingen mee. Dus ik vind de balans tussen school en om ons geloof te geven, vind ik heel moeilijk op dit moment. (Tunesische vrouw, 38 jaar, moslim)

Tweede vraag...

Hoeveel procent van de ouders vindt dat seksuele vorming op school verplicht moet zijn?

1. 47%
2. 71%
3. 89%

Hoeveel procent van de ouders vindt dat seksuele vorming op school verplicht moet zijn?

1. 47%
2. 71%
3. 89%

Derde vraag..

Waar denk je dat weerstand tegen seksuele vorming op school mee te maken heeft?

1. Dat ouders het gevoel hebben dat hun autonomie in de opvoeding bedreigd wordt
2. Dat ouders seksuele vorming ongepast vinden, omdat hun kind daar nog te jong voor is
3. Dat ouders niet goed geïnformeerd zijn over wat seksuele vorming eigenlijk is en denken dat er met kleuters over seks gepraat wordt.

Waar denk je dat weerstand tegen seksuele vorming op school mee te maken heeft?

1. Dat ouders het gevoel hebben dat hun autonomie in de opvoeding bedreigd wordt
2. Dat ouders seksuele vorming ongepast vinden, omdat hun kind daar nog te jong voor is
3. Dat ouders niet goed geïnformeerd zijn over wat seksuele vorming eigenlijk is en denken dat er met kleuters over seks gepraat wordt.

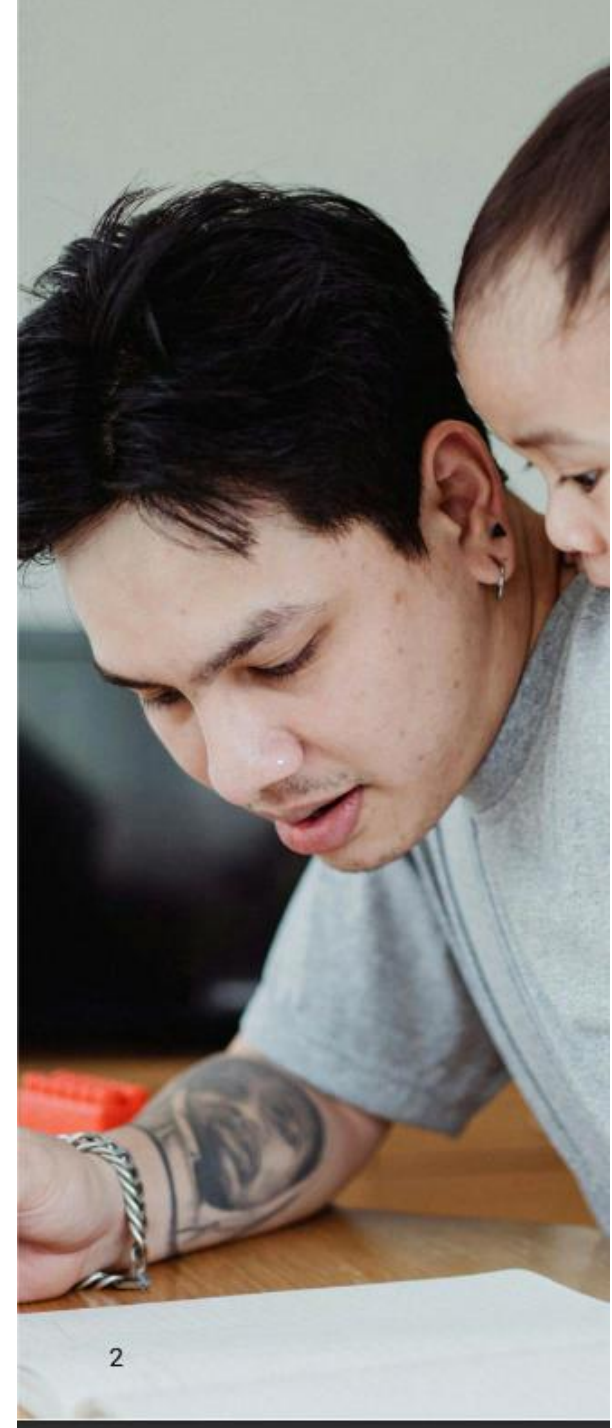
Ondersteuningsbehoefte ouders

Ondersteuningsbehoeften

Behoefte informatie en handvatten:

- Uitgebreide informatie
- Leeftijdsgebonden
- Concrete voorbeelden
- Rekening houdt waardes ouder

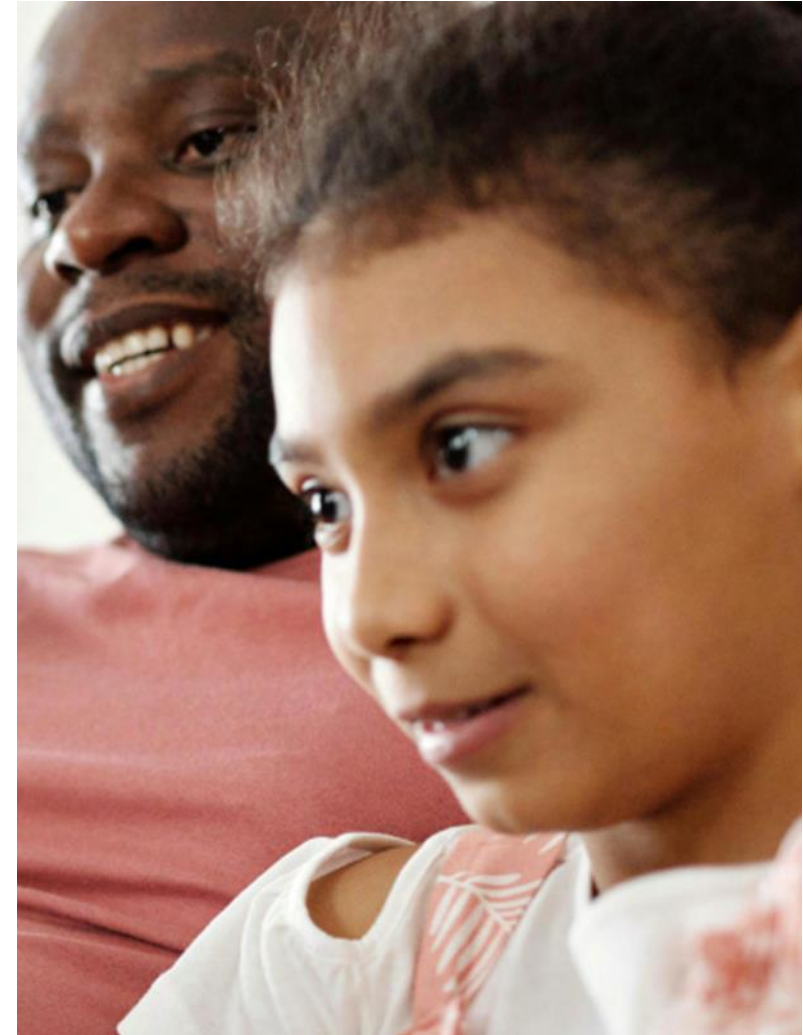
Wanneer ten rade en waar?

Wanneer?

- Bij specifieke vragen
- Kind extra ondersteuning nodig heeft
- Thema op school besproken wordt

Waar?

- Google is vaak hun vriend
- Vrienden & familie
- School
- Gezondheidscentrum/GGD
- Religieuze instantie

Tools en meer informatie:

seksueleopvoeding.info

Het onderzoeksrapport:

["Ze groeien op in een andere wereld" – Rutgers](#)

Artikel over dit onderzoek in het Tijdschrift voor Orthopedagogiek:

tijdschriftvoororthopedagogiek.nl/110-3718_h1-Ouders-en-seksuele-opvoeding-van-ongemak-naar-vanzelfsprekendheid-h1

R

Bedankt!

Eventueel een ondertitel